

UZASADNIENIE

Decyzją z 9.11.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z 21.10.2022 r., odmówił B. P. prawa do przeliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy w oparciu o art.113 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2022.504 jt.zm.) i poinformowano wnioskodawczynię, że z uwagi na pozostawanie nadal w ubezpieczeniu, kolejny wniosek o zmianę wysokości świadczenia może zgłosić nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego, tj. po dniu 31.12.2022 r. (decyzja w aktach ZUS k. 134)

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od w/w decyzji odmawiającej jej doliczenia stażu pracy od 1.01.2022 r. do 30.09.2022 r. do ustalenia wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy, wnosząc o jej uchylenie lub zmianę oraz o wyrównanie świadczenia za miesiące: październik, listopad, grudzień 2022 r. oraz wypłaty świadczenia za miesiące następne w prawidłowo ustalonej wysokości. W uzasadnieniu podała, że 29.11.2022 r. ZUS z urzędu z uwagi na osiągnięty wiek emerytalny wydał decyzje o przyznaniu emerytury z urzędu i okresowej emerytury kapitałowej, zaznaczając, że zgodnie z jej przewidywaniami wysokość emerytury okazała się niższa od wypłacanej dotychczas renty, zarzucając, że niezrozumiałym jest brak uwzględnienia przez Zakład całego okresu stażu pracy objętego ubezpieczeniem społecznym i pominięcie spornego okresu od 1.01.2022 r. do 21.11.2022 r. (odwołanie k. 3)

Decyzją z 29.11.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z urzędu ZUS przyznał B. P. z urzędu od 22.11.2022 r. emeryturę oraz okresową emeryturę kapitałową z uwagi na osiągnięty wiek emerytalny i w związku z tym stwierdził, że ustaje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z dniem 22.11.2022 r.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich waloryzacji zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zaewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 481487,67 zł

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego 433053,40 zł;

- średnie dalsze trwanie życia 238,90 miesięcy;

- wyliczona kwota emerytury wynosi 3828,13 zł

Emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej:

$(481487,67 \text{ zł} + 433053,40 \text{ zł}) / 238,90 \text{ miesięcy} = 3828,13 \text{ zł}$.

Emerytura okresowa kapitałowa wynosi 835,87 zł

Zakład podał, że emerytura jest niższa od dotychczasowej renty, wobec czego podlega podwyższeniu do kwoty renty i wynosi miesięcznie od 22.11.2022 r. 3892,92 zł. (decyzja w akt ZUS k. 137)

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od w/w decyzji wnosząc o jej uchylenie lub zmianę oraz o wyrównanie świadczenia za miesiące: listopad, grudzień 2022 r. oraz wypłaty świadczenia za miesiące następne w prawidłowo ustalonej wysokości. W uzasadnieniu podała, że ewentualny wniosek o przeliczenie emerytury może złożyć w 2023 r., ale z uwagi na odmienny system obliczania nie będzie miał on żadnego wpływu na wysokość świadczenia rentowego, akcentując, że ZUS uwzględni jedynie okres od 11.2022 r., a okres ubezpieczenia od 1.01.2022 r. do 21.11.2022 r. zostanie utracony bez uwzględnienia go przy ustalaniu wysokości renty, której wysokość jest aktualnie wyższa od

emerytury. Zaznaczyła, że sporny okres jest okresem, za który opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne, wobec czego wniosła o wskazanie w jaki sposób i w jakim trybie istnieje możliwość doliczenia spornego stażu pracy do wysokości świadczenia rentowego. (odwołanie k. 3)

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując zasadność zaskarżonych decyzji, gdyż w zaistniałym stanie faktyczno- prawnym, zważywszy na pozostawanie B. P. nadal w ubezpieczeniu, wniosek o zmianę wysokości emerytury odpowiednio o dodatkowe składki zewidencjonowane na koncie z uwzględnieniem ich waloryzacji skarżąca może złożyć w organie rentowym dopiero po ustaniu roku kalendarzowego, tj. po 31.12.2022 r., wskazując jako podstawę prawną art.108 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Pozwany podał, że prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy wnioskodawczyni miała ustalone prawo okresowo do 30.11.2022 r. i staż pracy do 31.12.2021 r. został uwzględniony w decyzji z 25.01.2022 r., wobec czego pierwsza z zaskarżonych decyzji co do stażu pracy od 1.01.2022 r. do 30.09.2022 r. została wydana prawidłowo zgodnie z art. 113 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. (odpowiedzi na odwołania k. 5-6, k. 5-6 akt VIII U 2470/22)

Obie sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. (k. 8 akt VIII U 2470/22)

W piśmie procesowym z 19.01.2023 r. (data nadania k. 12) wnioskodawczyni podtrzymała wniesione odwołania, wnosząc o ich uchylenie lub zmianę poprzez doliczenie do stażu pracy okresu zatrudnienia od 1.01.2022 r. do 31.10.2022 r. i wyrównanie świadczenia za miesiące: październik, listopad, grudzień 2022 r. oraz wypłaty świadczenia za miesiące następne w prawidłowej wysokości, zaznaczając, że przedmiotem jej odwołań nie jest ustalona wysokość okresowej emerytury kapitałowej. (pismo procesowe wnioskodawczyni k. 11)

W piśmie procesowym z 30.01.2023 r. (data nadania k. 15) pozwany ZUS podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. (pismo procesowe pozwanego k. 14)

Na rozprawie z 13.02.2023 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w n/n sprawie - wnioskodawczyni poparła oba odwołania, podnosząc, że w jej sytuacji nie ma zastosowania art. 113 ustawy emerytalnej do przeliczenia renty w kolejnym 2023 r., ponieważ renta ta wygasła z dniem przyznania jej z urzędu emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, wobec czego została pozbawiona możliwości uwzględnienia okresu zatrudnienia od stycznia 2022 r. do przeliczenia w 2023 r. wysokości renty. Zdaniem wnioskodawczyni należy zastosować w sprawie wykładnię celowościową art. 113 w/w ustawy, nie zaś literalną. Pełnomocnik pozwanego ZUS wniósł natomiast o oddalenie obydwu odwołań, argumentując, że przeliczenie renty mogło nastąpić na podstawie art. 113 ustawy emerytalnej tylko raz w roku i renta skarżącej była przeliczona decyzją z 25.01.2022 r., w której wnioskodawczyni została o powyższym przez pozwanego poinformowana, natomiast po przyznaniu emerytury możliwość przeliczenia świadczenia emerytalnego może nastąpić jedynie zgodnie z art. 108 ustawy emerytalnej. (e-prot. z 13.02.2023 r.: 00:08:45)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

B. P. urodziła się (...) (niesporne)

Ubezpieczona miała przyznaną rentę z tytułu niezdolności do pracy okresowo do 30.11.2022 r. (niesporne)

W dniu 19.01.2022 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przeliczenie wysokości jej renty od 1.01.2022 r. poprzez uwzględnienie dodatkowego stażu pracy od 1.10.2021 r. do 31.12.2021 r. (niesporne, a nadto wniosek i zaświadczenie k. 124 akt ZUS)

W/w wniosek o ponowne ustalenie wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy został rozpatrzony decyzją z 25.01.2022 r., mocą której ZUS przeliczył od 1.01.2022 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, świadczenie rentowe, uwzględniając przebyte okresy składkowe do 31.12.2021 r. Jednocześnie Zakład poinformował wnioskodawczynię, że od miesiąca stycznia 2022 r. staż może być doliczony tylko raz w roku, a nadto, że do stażu nie są doliczone okresy nieskładkowe. (niesporne, a nadto decyzja k. 125 w pliku rentowym akt ZUS)

W dniu 21.10.2022 r. B. P. złożyła wniosek o przeliczenie jej świadczenia rentowego z uwzględnieniem okresu zatrudnienia od 1.01.2022 r. do 30.09.2022 r. (wniosek i zaświadczenie k. 133 akt ZUS)

Pierwszą zaskarżoną decyzją z 9.11.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił B. P. prawa do przeliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy w oparciu o art.113 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.), gdyż zgłoszony w dniu 19.01.2022 r. wniosek o przeliczenie renty został załatwiony decyzją z 25.01.2022 r. uwzględniającą okresy składkowe do 31.12.2021 r. Jednocześnie Zakład poinformował wnioskodawczynię, że z uwagi na pozostawanie nadal w ubezpieczeniu, kolejny wniosek o zmianę wysokości świadczenia może zgłosić nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego, tj. po dniu 31.12.2022 r. (decyzja w aktach ZUS k. 134)

Z dniem 22.11.2022 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego przez odwołującą, ZUS II Oddział w Ł. na mocy drugiej zaskarżonej decyzji z 29.11.2022 r., ustalił z urzędu B. P. prawo do emerytury i z tymże dniem automatycznie ustało prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, przy czym doliczono składki zgromadzone na indywidualnym koncie ubezpieczonej do dnia poprzedzającego miesiąc przyznania emerytury, tj. do 31.10.2022 r. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 481487,67 zł. Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 433053,40 zł. Średnie dalsze trwanie życia wynosi 238,90 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wynosi 3828,13 zł. Okresowa emerytura kapitałowa stanowi kwotę 835,87 zł. Emerytura jest niższa od dotychczas wypłacanej renty z tytułu niezdolności do pracy, wobec czego uległa podwyższeniu do kwoty tej renty i wynosi miesięcznie od 22.11.2022 r. 3892,92 zł. (decyzja z 29.11.2022 r. w aktach ZUS k. 137)

Powyższy stan faktyczny został odtworzony na podstawie powołanych wyżej dokumentów zalegających w aktach ZUS-owskich, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana, a i Sąd nie znalazł z urzędu powodów by to czynić. W istocie spór pomiędzy stronami nie dotyczy faktów, ale prawa, co będzie przedmiotem dalszych rozważań.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obydwa odwołania są niezasadne.

Zgodnie z art. 113 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.) po zmianie wprowadzonej ustawą z 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1621), ponowne ustalenie wysokości emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy poprzez doliczenie nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia okresów składkowych następuje na wniosek, który może być złożony nie częściej, niż raz w roku (chyba że w kwartale kalendarzowym ustało ubezpieczenie).

Sąd zważył, że analiza treści zaskarżonej decyzji z 9.11.2022 r. prowadzi do wniosku, że organ rentowy wydał prawidłową decyzję.

Zgodnie z art. 3 pkt 6 ustawy zmieniającej od 1 stycznia 2022 r. uległ zmianie art. 113 ww. ustawy. Zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu, ponowne ustalenie wysokości emerytury lub renty na skutek doliczenia okresów składkowych, może nastąpić na wniosek, nie wcześniej niż raz w roku kalendarzowym. Mając na uwadze powyższe przepisy, w ocenie sądu, słusznie organ rentowy wskazał, że na wniosek ubezpieczonej z 19.01.2022 r. decyzją z 25.01.2022 r. dokonano już w bieżącym roku kalendarzowym przeliczenia wysokości renty poprzez doliczenie stażu pracy do 31.12.2021 r. Zatem kolejny wniosek odwołująca może złożyć po 31 grudnia 2022 r. i nie zmienia tego fakt, że

w 2022 r. osiągnęła wiek emerytalny w związku z czym pozwany wydał z urzędu drugą zaskarżoną decyzję z 29.11.2022 r. o przyznaniu emerytury i wygaśnięciu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Natomiast po przyznaniu emerytury możliwość przeliczenia świadczenia emerytalnego może nastąpić jedynie zgodnie z art. 108 ustawy emerytalnej. W myśl art.108 ust. 1 w/w ustawy emerytalnej, jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2. Zgodnie z ust. 2 art. 108 cyt. ustawy, emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5. W ust. 2a art. 108 tej ustawy postanowiono, że złożenie przez członka otwartego funduszu emerytalnego wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, o której mowa w art. 24 lub art. 24a, oznacza jednocześnie złożenie wniosku o ponowne ustalenie wysokości okresowej emerytury kapitałowej w trybie art. 25 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych.

Z kolei zgodnie z ust. 3 art. 108 w/w ustawy, ponowne ustalenie wysokości emerytury następuje na wniosek zgłoszony nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego lub po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. W ust. 3 tego artykułu postanowiono, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek zaewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury. W ust. 5 art. 108 przewidziano, że przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do kolejnych wniosków o ustalenie emerytury w nowej wysokości.

Wobec powyższego, sąd nie znalazł podstaw do zmiany żadnej z skarżonych decyzji zgodnie ze stanowiskiem odwołującej, w konsekwencji czego oddalił odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 KPC.